Dosarul nr. 4-07/2024 (4-24001345-12-4-03012024)

HOTĂRÂRE

29 aprilie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanţa compusă din:
Preşedinte Balan Gheorghe
Grefier Ostap Veronica

examinând în şedinţă publică cauza contravenţională în privinţa lui
Țurcan *****, născut la *****, c/p *****, domiciliat în *****,
pornită în conformitate cu **art. 353 alin.(1) Cod contravenţional,-**

a constatat:

La 26 decembrie 2023, de către ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu, în privinţa contravenientului Țurcan ***** a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenţia prevăzută de art. 353 alin.(1) Cod contravenţional pentru faptul că, *„16 decembrie 2023, ora 01[30], aflându-se în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 12, în timp ce se afla în incita IP Buiucani, a manifestat un comportament agresiv și neadecvat față de colaboratorii de poliție „BPRO”, numindu-i cu cuvinte urâte și i-a amenințat cu răfuiala fizică”*.

La 29 decembrie 2023 materialele cauzei contravenţionale nominalizate au fost remise în adresa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani pentru examinare în fond fără propunerea de a aplica în privinţa contravenientului Țurcan ***** a careva sancţiune.

În ședința judiciară ***agentul constatator*** ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu, a confirmat cele indicate în procesul-verbal cu privire la contravenție și a solicitat aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în privința contravenientului Țurcan *****.

Contravenientul Țurcan ***** legal citat *(cu aviz de recepție – f.d.-13)* despre data, locul şi timpul examinării cauzei, în şedinţă judiciară, fără careva motive întemeiate (n-au adus la cunoştinţa instanţei motivele), nu s-au prezentat, ţinând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravenţional, a dispus judecarea cauzei în lipsa acestuia.

Studiind materialele cauzei contravenţionale, argumentele și considerentele agentului constatator, instanţa de judecată ajunge la concluzia că **procesul contravenţional urmează a fi încetat.**

Concluzia instanţei de judecată se bazează pe următoarele:

Conform dispoziţiei **art. 353 alin.(1) Cod contravenţional** se sancţionează *„ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, adică jignirea premeditată a onoarei şi demnităţii procurorului, ofiţerului de urmărire penală, ofiţerului de informaţii şi securitate, angajatului cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne, altei persoane, aflată în exerciţiul funcţiunii sau al datoriei obşteşti de asigurare a securităţii statului, de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii, exprimată prin acţiune, verbal sau în scris”.*

Art. 7 Cod contravenţional stipulează că *„persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă a fost dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod”*, iar **art. 10 acelaşi Cod** stipulează că *„constituie **contravenţie** fapta – **acţiunea** sau **inacţiunea** – **ilicită**, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională”.*

Art. 5 alin.(1) Cod contravenţional prevede că *„nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decât în conformitate cu legea contravenţională”,* iar **alin.(2) acelaşi articol** prevede că *„interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale sunt interzise”.*

Conform **art. 425 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**probele** sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei”*, iar conform **alin.(2) a aceluiaşi articol**, *„**în calitate de probe** se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză”.*

Din conţinutul **alin.(5) a articolului precitat**, reiese că *„sunt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod”*, iar din conţinutul **alin.(6) lit. c) acelaşi articol**, *„nu pot fi admise ca probe*

datele care au fost obţinute prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv a dreptului la apărare sau a dreptului la interpret/traducător”.

După cum reiese din prevederile **art. 382 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**citarea** este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional”*, iar din conţinutul **alin.(2) acelaşi articol** reiese că, *„**citarea** se face prin **invitaţie scrisă**, care se înmânează de către autoritatea competentă sau **se expediază prin poştă**, **prin notă telefonică** sau **telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică** sau **prin alt mijloc** în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească”.*

Din prevederile **alin.(4) articolul precitat** reiese că *„persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum şi să convină data şi ora când se va putea prezenta”,* iar din prevederile **alin.(5) acelaşi articol** reiese că *„(...) neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei”.*

În afară de aceasta, din prevederile **alin.(6) articolul sus indicat**, *„acţiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravenţional se efectuează în conformitate cu art. 237-242 din Codul de procedură penală”.*

Art. 374 alin.(2) Cod contravenţional prevede că *„**procesul contravenţional** este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvârşirea contravenţiei”*, iar **alin.(2^1) acelaşi articol** prevede că *„**procesul contravenţional** începe de drept din momentul **sesizării** sau al **autosesizării** agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei”.*

Potrivit **art. 375 alin.(1) Cod contravenţional**, *„persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod”*, iar potrivit **alin.(2) acelaşi articol**, *„nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa”.*

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, *„concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional”.*

Art. 384 alin.(1) lit. a), b), e), i), j), k), n), o) Cod contravenţional prevede că *„persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul:*

la apărare; să cunoască fapta imputată; să primească informaţie scrisă şi explicarea drepturilor sale; să prezinte probe; să formuleze cereri; să conteste decizia asupra cauzei; să solicite audierea martorilor; să facă obiecţii împotriva acţiunilor agentului constatator şi să ceară consemnarea obiecţiilor sale în procesul-verbal", iar **art. 442 alin.(1) acelaşi Cod** prevede că *„procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează **fapta ilicită** şi se identifică **făptuitorul**. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza **constatărilor personale** şi **a probelor acumulate**, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui"*.

În conformitate cu art**. 443 alin.(1) lit. c), d), e), f), g) Cod contravenţional**, *„procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei; fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice (...); încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art. 384 şi 387; obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei"*, iar în conformitate cu **alin.(6) acelaşi articol**, *„faptul absenţei persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenţie ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puţin un martor, indicându-se şi datele de identificare ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon)"*.

În conformitate cu **alin.(5) acelaşi articol** articolul precitat, *„procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoană în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi de **victimă** când există (...)"*.

În acelaşi context, conform **art. 461 alin.(1) Cod contravenţional**, *„în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional"*, iar conform **alin.(2) acelaşi articol**, *„procesul contravenţional poate fi încetat şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată"*.

După cum reiese din conţinutul **art. 441 alin.(1) lit. a) Cod contravenţional**, *„**procesul contravenţional pornit încetează** dacă nu există faptul contravenţiei”*.

Art. 445 alin.(1) Cod contravenţional prevede că, *„**neconsemnarea** în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, numele, prenumele, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, **a circumstanţelor comiterii** şi **încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite** şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezenţa unui martor, **atrage nulitatea absolută a procesului-verbal**”*, iar **alin.(2) acelaşi articol** prevede că, *„**celelalte încălcări** ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie **doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei**”*.

Potrivit **art. 378 alin.(1) Cod contravenţional**, *„în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională **este obligată să asigure părţilor** şi altor participanţi la proces **deplina exercitare a drepturilor procesuale** în condiţiile prezentului cod”*, iar potrivit **art. 452 alin.(1) acelaşi Cod**, *„cauza contravenţională se judecă de instanţa de judecată în şedinţă publică, oral, nemijlocit şi **în contradictoriu**”*.

Reieşind din conţinutul acestuia, **procesul-verbal cu privire la contravenţie**, întocmit în privinţa contravenientului Ţurcan ***** de către agentul constatator ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu, instanţa de judecată ajunge la concluzia că acesta **nu corespunde exigenţelor legale analizate supra**, or, de către ultimul, **n-a fost stabilit nici *victima/victimele*** faptelor comise de către primul, **nici *mărimea daunei cauzate* acesteia,** nefiind indicată în procesul-verbal cu privire la contravenţie, nefiindu-i explicate drepturile şi obligaţiile ei, obiecţiile şi probele ei în modul prevăzut de art. 443 Cod contravenţional, totodată, nefiind indicate ***seria***, ***numărul actului de identitate*** prin care a fost identificat contravenientul și ***datele complete ale martorului asistent***, iar procesul-verbal cu privire la contravenție nefiind semnat de către pretinsa victimă/victime.

Prin urmare, de către agentul constatator ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu nu numai că **n-au fost indicate în ce constau constatările personale**, care l-au determinat să încheie

procesul-verbal cu privire la contravenţie în privinţa contravenientului Țurcan *****, dar **n-a fost invocată nici o probă plauzibilă**, pe care-şi întemeiază concluziile, or, cele **anexate la procesul-verbal cu privire la contravenţie** – ***raportul subofiţerului superior al BPRO al DP mun. Chişinău a IGP al MAI, Cheşcu Alexandru*** (f.d.-5) şi ***raportul subofiţerului superior al BPRO al DP mun. Chişinău a IGP al MAI, Suruceanu Mihail*** (f.d.-6) , **nu corespunde exigenţelor** prevăzute de **art. 425 alin.(5) Cod contravenţional**.

În aceste circumstanţe, reieşind din cele analizate supra, instanţa de judecată consideră că **n-a fost probată comiterea contravenţiei menţionate**.

Prin urmare, **este necesar a anula procesul-verbal cu privire la contravenţie** întocmit la 26 decembrie 2023 de către agentul constatator ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu, în conformitate cu art. 353 alin.(1) Cod contravenţional în privinţa contravenientului Țurcan *****, cu încetarea procesului contravenţional intentat împotriva acestuia **din motivul *lipsei faptului contravenţiei***.

În acelaşi timp, analizând procesul-verbal cu privire la contravenţie, întocmit în privinţa contravenientului Țurcan ***** de către agentul constatator ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu sub aspectul ***dreptului la un proces echitabil*** şi ***dreptului la apărare*****,** de care beneficiază orice persoană, conform **art. 6 CEDO**, **art. 20** şi **26 din Constituţia Republicii Moldova**, instanţa de judecată consideră necesar a menţiona următoarele:

Sancţionarea pentru o contravenţie, conform jurisprudenţei CtEDO, este apreciată ca tragere la răspundere penală (**§ 35 a Hotărârii CEDO din 01 februarie 2005 Ziliberberg contra Moldovei, cererea nr. 61821/00**) – *„Curtea notează preeminenţa acelor care sugerează că acuzaţiile aduse reclamantului au fost de natură penală. Deşi nici una din ele nu este decisivă, cumulativ ele determină caracterul penal al „acuzaţiilor” aduse reclamantului, în sensul articolului 6 § 1 al Convenţiei”.*

În jurisprudenţa sa CtEDO, dezvoltând conţinutul abstract al acestei norme (**art. 6 CEDO**) a statuat că *„autorităţile naţionale trebuie să depună o maximă diligenţă cu privire la modul în care se face notificarea* ***„acuzaţiei către cel interesat, deoarece actul de acuzaţie are un rol determinant în procedura penală…”.***

Curtea consideră că, în materie penală, o informare **precisă** şi **completă** cu privire la faptele care se reproşează acuzatului şi a calificării lor juridice reprezintă o condiţie esenţială a unui proces echitabil şi că există o legătură evidentă între dispoziţiile **art. 6 § 3 lit. a)** şi cele din **art. 6 § 3 lit. b)** în sensul că ***dreptul de a fi informat*** cu privire la **natura** şi **cauzele acuzaţiei** trebuie privit în lumina ***dreptului*** recunoscut acuzatului ***de a-şi pregăti apărarea***.

Starea de fapt cu care a fost sesizată instanţa este circumstanţiată minimal, îmbrăcând în această din urmă situaţie forma unor norme juridice cu caracter general şi abstract, cu elemente de legătură doar tangenţială cu contravenţia reproşată lui Țurcan *****.

Din analiza celor mai sus rezultă că, la o stare de fapt relativ concretă cu care a fost sesizată, instanţa de judecată nu poate ajunge decât pe cale de interpretare, iar o eventuală conduită a instanţei în acest sens ar fi inadmisibilă şi ar duce la depăşirea funcţiei judiciare cu care a fost investită, tot odată, ar încălca flagrant dreptul la apărare al contravenientului Țurcan *****.

Din acest punct de vedere **procesul contravenţional** în privinţa contravenientului Țurcan ***** nu respectă rigorile mai sus enunţate, prin ce **a afectat grav** ***dreptul la apărare*** al ultimului, care, din perspectiva celor analizate, până la moment **se află în imposibilitate absolută de a-şi exercita acest drept**, **necunoscând ce încălcări concret i se reproşează** de către agentul constatator ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu, **împotriva cui au fost comise** şi **cui i-a cauzat daune**, precum şi **cuantumul acestora**.

Neajunsurile indicate echivalează cu ***„neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite”*** și, în conformitate cu prevederile art. 445 alin.(1) Cod contravenţional, **atrage nulitatea absolută** a ***procesului-verbal cu privire la contravenţie***, întrucât admiterea lor a afectat în mod esenţial şi iremediabil fondul cauzei şi **acestea nu poate fi înlăturate de către instanţa de judecată,** or, în virtutea art. 378 alin.(1) Cod contravențional, instanța de judecată este obligată să asigure eficiența exercitării dreptului la apărare în procesul contravențional, însă aceasta depinde în mod direct de plenitudinea și corectitudinea acuzațiilor lansate de către autoritatea competentă față de persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, iar în condiția din speța dată este creată situația în care s-ar solicita concursul instanței de judecată de a substitui agentul constatator și a preciza învinuirea adusă lui Țurcan *****, **fapt care este inadmisibil**, având în vedere dispoziția art. 452 alin.(1) Cod contravențional.

Prin urmare, **este necesar a anula procesul-verbal cu privire la contravenţie,** întocmit la 26 decembrie 2023 de către agentul constatator ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu în privinţa contravenientului Țurcan *****, cu încetarea procesului contravenţional intentat împotriva acestuia **şi din motivul *nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie***.

Tot odată, instanţa de judecată consideră necesar de a explica contravenientului Țurcan ***** că, în conformitate cu **art. 384 alin.(2) lit. u) Cod**

contravenţional, *„persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională”.*

În baza celor expuse, conducându-se de **art. 462 Cod contravenţional**, instanţa de judecată,-

a hotărât:

A anula procesul-verbal cu privire la contravenţie întocmit la 26 decembrie 2023 în conformitate cu art. 353 alin.(1) Cod contravenţional de către ofiţerul superior de sector al SP-2 al IP Buiucani al DP Chişinău a IGP al MAI, Cîrpă Sergiu, în privinţa lui Țurcan *****, cu încetarea procesului contravenţional intentat împotriva acestuia din motivul lipsei faptului contravenţiei şi nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

A recunoaşte după Țurcan ***** dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Hotărârea cu drept de recurs în Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Balan Gheorghe